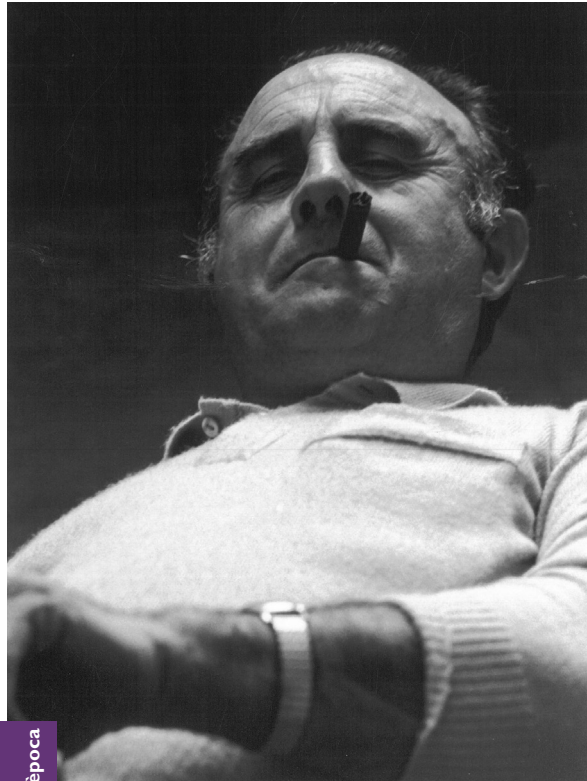

Josep M. Xifró i Vegué

Arxiu Municipal - Ajuntament de Cassà de la Selva

*Armando Donés, en Canela,
un personatge molt popular a Cassà de la Selva
(Procedència: AMCS/Fons Josep M. Xifró)*

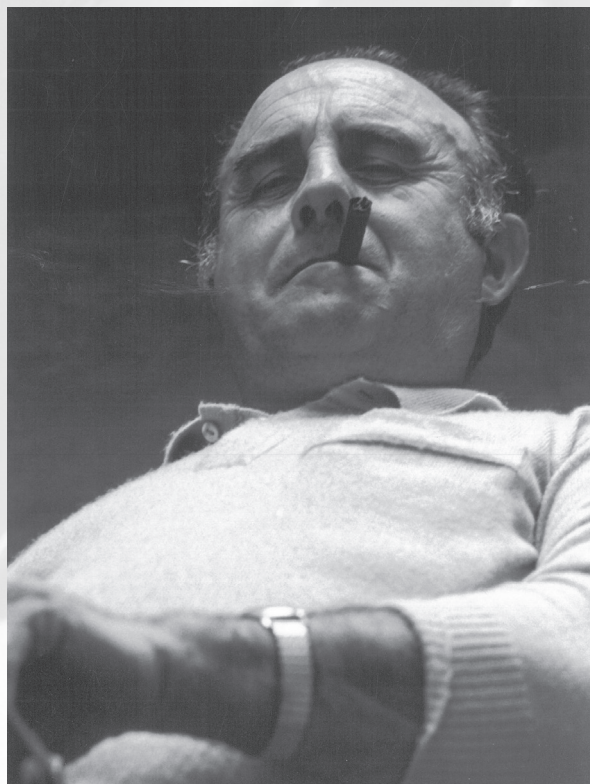
A
M
C
S

Abril 2018 - núm. 31 / 2a època

FOTOGRAFICS
SELVA

PI

FOTOGRAFICS

L'espontaneïtat feta retrat

*Per Dolors Grau i Ferrando
Josep M. Xifró i Barnés*

PI

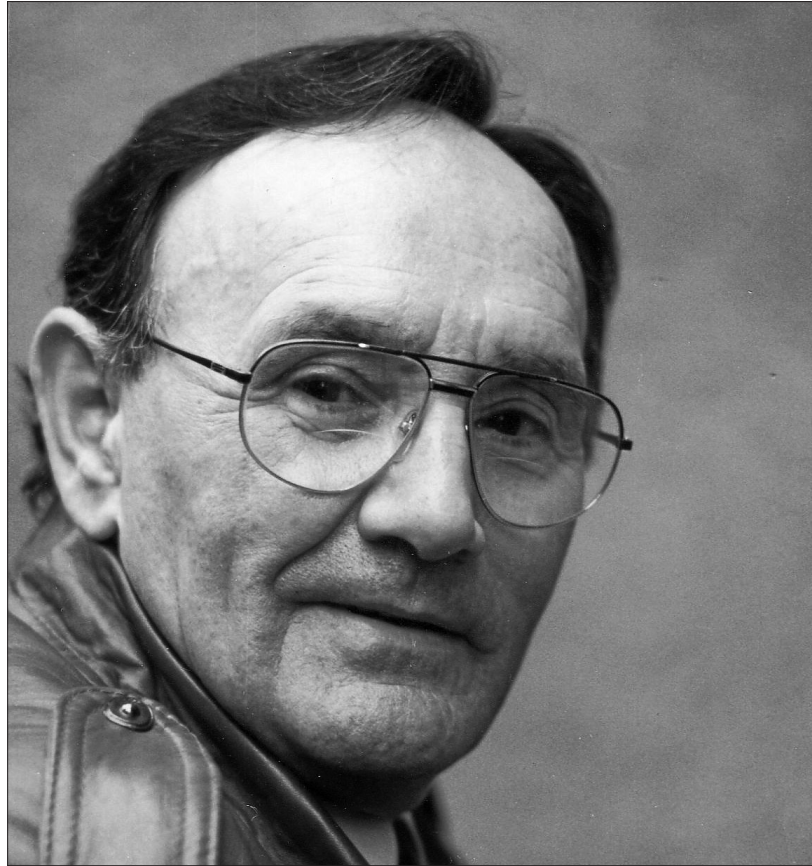
FOTOGRAFICS

Josep M. Xifró i Vegué va ser un fotògraf amateur cassanenc que ha deixat una extensa producció fotogràfica dels anys setanta i vuitanta del segle XX, d'entre la qual destaca una notable col·lecció de retrats, al costat de peces que havia realitzat per participar en concursos fotogràfics i imatges que il·lustren el calendari festiu cassanenc de tota una època.

Xifró ja havia sobrepassat la frontera dels quaranta quan va començar a fer fotografies i s'hi va dedicar intensament durant una vintena d'anys. Primer ho va fer amb una càmera senzilla de la marca Agfa model Silette Rapid L. Passats uns anys, la va substituir per una altra de la marca Minolta model SRT 101, que ja disposava de diferents objectius que li permetien fer fotos amb una qualitat molt superior¹. No obstant, Xifró no va comptar mai amb un laboratori propi, però sí que tenia una relació molt propera amb el laboratori que escollia i els explicava acuradament la manera com volia que fos revelada cada fotografia.²

Xifró va morir als 72 anys, l'any 2002. Posteriorment, l'any 2010 la família va donar a l'Arxiu Municipal de Cassà de la Selva el seu fons fotogràfic, que consistia en 5.600 negatius i 1.500 positius, datats entre els anys setanta i vuitanta del segle XX. A partir del seu ingrés a l'Arxiu les imatges d'aquest fons s'han posat en materials de conservació per tal de garantir la seva preservació a llarg termini, els negatius s'han digitalitzat i s'han catalogat per posar-los a la consulta pública, i les imatges s'han difós en diferents llibres i mitjans de comunicació.

En una primera anàlisi del fons fotogràfic es detecta com Xifró excel·leix

*Primer pla de Josep M. Xifró
(Procedència:AMCS/Fons Josep M. Xifró)*

sobretot en el retrat i ens ha deixat uns impressionants primers plans de dones i homes; nenes i nens que ens impacten per la força que la seva mirada transmet. Sense dubte aquesta és la part de la producció de Xifró més interessant, però també hi ha altres peces notables com són les composicions artístiques que creava amb l'objectiu de participar en els concursos fotogràfics.

Habitualment s'enviaven lots de tres fotografies en blanc i negre i de mida 30 x 40 cm, i se'ls posava un reforç de cartró perquè així no s'arrugessin ni es dobleguessin i mantinguessin la rigidesa necessària durant l'exposició. Com que es restringia la quantitat de fotografies que es podien presentar, el que feia Xifró, i que era una pràctica habitual a l'època, era presentar altres fotografies amb el nom de la seva

dona, de la seva mare, o d'algun dels seus fills i així tenir més opcions a premis. És per aquest motiu que en alguns dels concursos va aconseguir una excel·lent collita de guardons.

Dins les composicions artístiques d'aquest autor comprovem quins són alguns dels elements que li interessen: la pluja, per exemple. Efectivament observem imatges dels carrers molls de Cassà amb gent amb paraigües passejant-s'hi, però també veiem la gent amb paraigües a l'escala de l'església, o al camp de futbol. Xifró se'ns mostra com el gran observador de la gent. Quan fotografia els carrers el que en realitat li interessa és copsar la gent que s'hi passeja; quan fotografia les competicions esportives, la seva mirada es desvia del terreny de joc per fixar-se en els espectadors.

Cal tenir en compte que la dècada dels setanta va ser la dècada prodigiosa de la fotografia a Cassà de la Selva amb noms com Domingo, Metge, Miralles

i Xifró, entre d'altres, que es dedicaven a la fotografia amateur. La Colla Excursionista Cassanenca ofería un bon ventall de concursos de fotografia que aixoplugava aquesta impressionant producció artística i els atíava a presentar-se en multitud de concursos fotogràfics que es celebraven arreu de les comarques de Girona on els fotògrafs cassanencs habitualment obtenien uns excel·lents resultats.

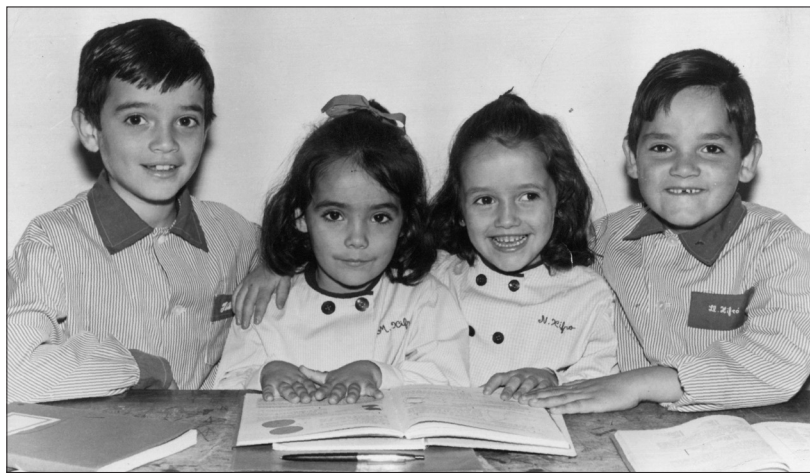
Tanmateix dins del seu fons no podem menysprear tampoc el conjunt de fotografies que fixen per a la posteritat el corpus festiu cassanenc, des de les sardanes, als gegants i capgrossos, passant per les processons i les majorettes, que singularitzen una època molt concreta. Tampoc podem oblidar les fotografies de les excursions, sobretot a Banyoles, a la Garrotxa i a Lourdes. Són tot un món d'imatges que reconstrueixen el temps passat d'una manera feaent. Finalment recordem que en el periòdic *Los Sitios* apareixen algunes

de les seves fotografies que il·lustren els escrits que feia el corresponal de Cassà Xavier Romero.

Va abandonar la fotografia a mitjans dels anys vuitanta, de manera paral·lela al desenvolupament de la fotografia en color, que requeria de màquines i tècniques diferents a la fotografia en blanc i negre, que per altra banda trobava més artística³.

Esbós biogràfic

Josep M. Xifró va néixer a Cassà de la Selva el 2 de desembre de 1929 i va morir a Girona el 28 de maig de 2002⁴, fill de la Lolita Vegué i Vila de Llambilles i de Josep Xifró de Sant Feliu de Guíxols. Va quedar orfe de pare molt aviat, ja que el seu pare va morir durant els anys de la Guerra Civil. Va viure al carrer de les Barraquetes de Cassà de la Selva i a Sant Feliu de Guíxols, on es va estar durant la guerra, i a la postguerra va viure amb la seva mare a Llambilles, (pàg. 31) ►

Quatre dels fills amb el davant de l'escola Puig d'Arques.
(Procedència:AMCS/Fons Josep M. Xifró)

Maria Teresa Barnés i Josep M. Xifró (d'esquena)
amb dos dels seus fills anant a caçar bolets.
(Procedència:AMCS/Fons Josep M. Xifró)

Cassà de la Selva

*Cinc dels fills de Josep M. Xifró en el veïnat de les Serres. Al fons can Castelló i la mina d'aigua
D'esquerra a dreta, Núria, Montserrat, Josep M., Teresa i Lluís*

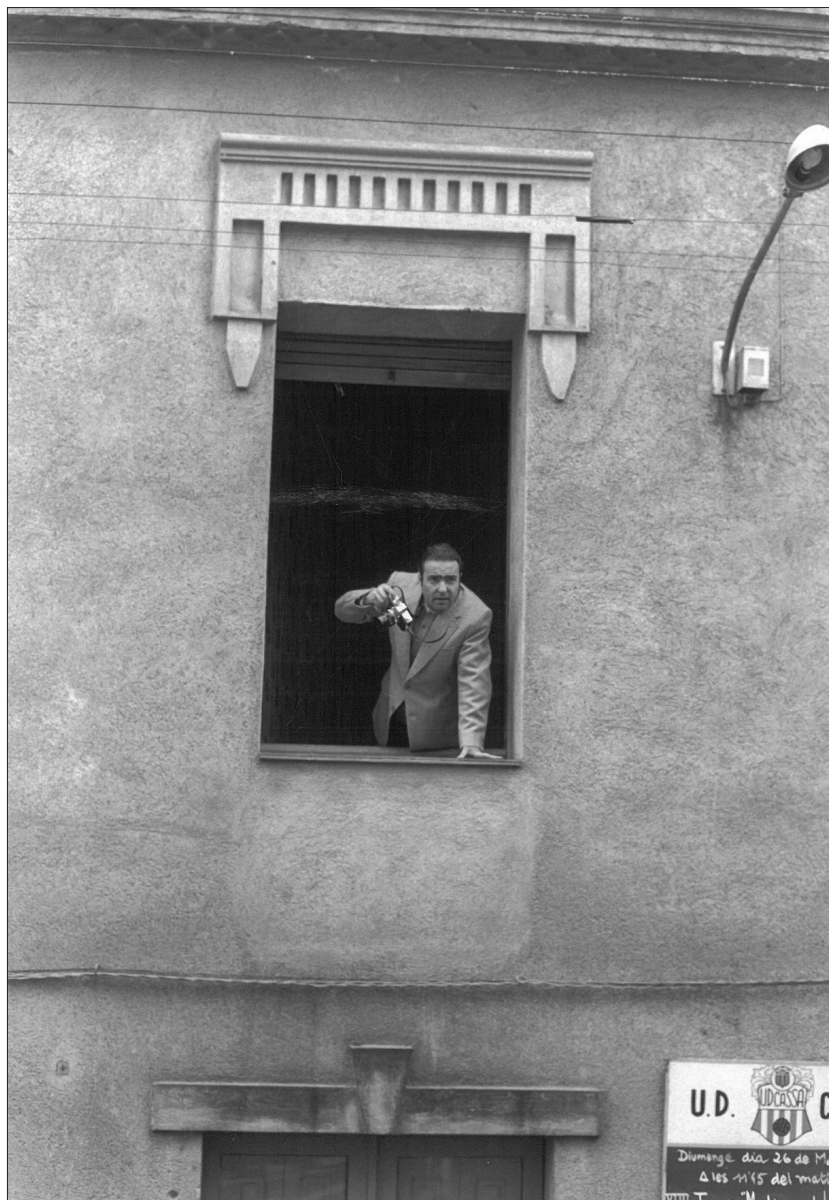
Cassà de la Selva

El venedor de gelats José Rodríguez Luna i la seva filla Carme que mira a la càmera

Cassà de la Selva

*Homenatge a Modest Puig durant l'Aplec de Cassà
D'esquerra a dreta, Francesc Mas Ros, Modest Puig Martí, un personatge desconegut, Adela Ribas Clota i Pere Ribas Culubret
Octubre 1978*

Cassà de la Selva

El fotògraf cassanenc Manel Miralles sortint de la finestra de ca l'Arbussà a la plaça de Sant Pere

Cassà de la Selva

Vista del carrer de Marina en direcció a Girona. A l'esquerra, destaca la casa de can Figueras en el passeig de Vilaret

Festes

Diada de Corpus. Mossèn Xutglà entre la parella de guàrdies civils. Dionisio Largo Nieto i Joan Sánchez Lazaro

Festes

Els escolans, d'esquerra a dreta, Antoni Frigola Riera i Àngel Madià Roura, un dia de Rams davant la porta de l'església de Sant Martí

Festes

Actuació de les majorets de Cassà de la Selva. En primer pla, Roser Salart Mont

Música

Josep Puig Castelló, el Moreno, al fiscorn

Esports

Cursa d'atletisme en el camp de futbol de Cassà de la Selva

Esports

Partit de rugbi en el camp d'en Muixac de Cassà de la Selva. Can Cabirol és la masia que es veu al fons a l'esquerra

Artístiques

Espectadors sota la pluja durant una competició esportiva en el camp de futbol de Cassà de la Selva

Artístiques

Jugador de futbol en plena acció

Artístiques

Josep M. Xifré, fill, al costat d'un músic, a Banyoles

Artístiques

Núria Xifré, la filla del fotògraf, posant com a model en una escena fotogràfica

Artístiques

*Sortida de l'escola de Llabilles. En primer pla, Joan Vicens Parés
(els nens a la seva esquerra són Joan Olivé Vicens i Joaquim Tolosa)
Any 1971*

Artístiques

Primer pla d'un pescador en un lloc indeterminat de la costa

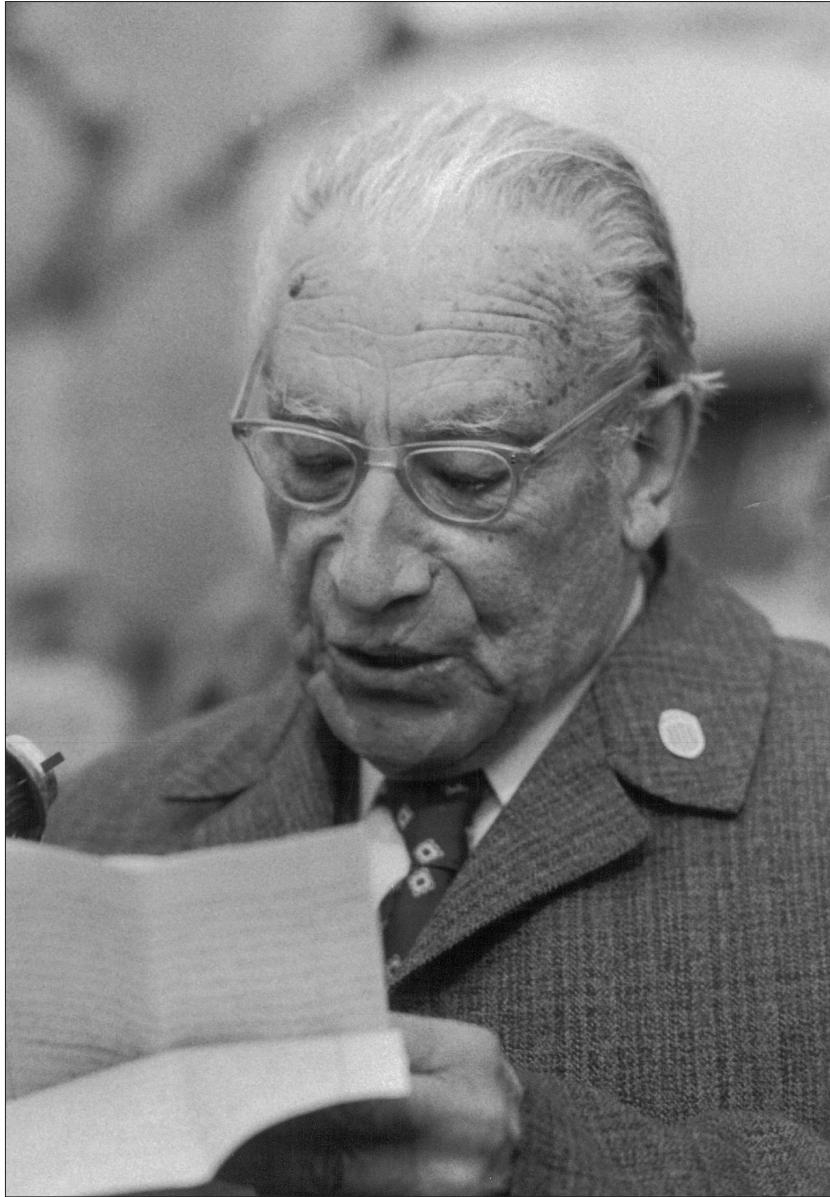
Retrats

A l'esquerra, Lluís Rincón Rincón i a la dreta, Joan Alsina Pigem, conserge de l'escola Puig d'Arques de Cassà de la Selva; l'edifici que es veu en el fons de la fotografia

Retrats

Primer pla de la cassanenca Rosa Clara Vidal

Retrats

Robert Vilallonga Vila, un dels fundadors de la cobla La Selvatana i administrador de l'Hospital de Cassà de la Selva

Retrats

Primer pla de la cassanenca Montserrat Teixidó Planella

Retrats

Primer pla de la cassanenca M. Lluïsa Horta Rabasedas

Retrats

Primer pla de l'olotina Loreto Gros

Retrats

Primer pla d'una noia desconeguda

► (pàg. 6) a la casa natal d'ella. L'any 1946 la seva mare va obtenir la plaça de telefonista a la central de la plaça de la Coma⁵ on a més vivien⁶, per la qual cosa la seva mare va ser coneguda com la Lola de telèfons. L'any 1952 es va casar amb M. Teresa Barnés i Soler i va tenir sis fills: Joaquim (1953), Josep M. (1959), Lluís (1960), Núria (1962), Montserrat (1963) i M. Teresa (1966). Varen viure al carrer Mossèn Gabriel Garcia⁷ i al carrer Mesures⁸, on tenien la merceria M. Teresa⁹ i, ben a prop, al carrer de la Mel, la seva mare, la Lolita Vegué va tenir durant un temps una sala amb màquines d'entreteniment tipus *pinball* i futbolins, que era coneguda com *Las Vegas* i que era molt popular. En els últims anys va residir a Girona.

Xifró va treballar, durant gran part de la seva vida, a l'empresa ACEBSA de Riudellots de la Selva, dedicada a la fabricació de conductors esmaltats i aïllants flexibles, i on es va jubilar com a cap de compres.

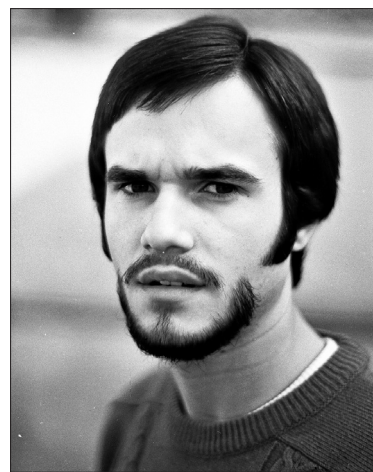
Va tenir una important activitat cultural i política. Ja en els anys quaranta del segle XX havia format part de la colla sardanista Rebrolls de Primavera¹⁰. Va ser soci d'Amics de la Sardana des de l'any de la seva fundació, el 1975¹¹. Va ocupar càrrecs en diferents entitats: secretari del Centre Parroquial de Joves d'Acció Catòlica (fins el 1952)¹², president de l'APAEN (Associació de Pares Alumnes i Amics de les Escoles Nacionals¹³)¹⁴, vocal de l'Associació d'Antics Alumnes del Col·legi de Sant Josep (1956-¹⁵1958¹⁶), i va ser membre de la Junta de la Unió Deportiva Cassà (1956)¹⁷. La seva carrera política la va iniciar en els anys setanta i va ser regidor de l'Ajuntament de Cassà de la Selva de l'any 1974¹⁸ a l'any 1979, pel Terç Familiar. Durant aquests anys va estar al capdavant de l'Àrea de Cultura, Informació, Turisme i Relacions Públiques i també va ser segon tinent d'alcalde. A partir de l'any 1974 va ser conseller local del Movimiento i el 1978 va ser

elegit vocal per part de la Diputació del Consell d'Administració de la Caja de Ahorros Provincial, la Caixa de Girona. L'any 1983 es va presentar com a número cinc a les eleccions municipals pel partit Independents per a un Cassà Millor, però no va obtenir representació. De l'any 1991 a l'any 1993 va ser administrador de l'Hospital Municipal de Cassà de la Selva.

L'altra gran afició de Xifró va ser el teatre, que va exercir també de manera amateur com la fotografia. Ja de jove havia actuat en obres al Col·legi La Salle, Círculo Recreativo i al Casal Familiar de Cassà de la Selva i havia obtingut el premi al millor actor secundari¹⁹ l'any 1957 en la primera fase del Concurs Provincial de Quadres Escènics. Va actuar en obres com *Els dos sergents francesos* (Col·legi La Salle, abril del 1953), *La ferida lluminosa* (Círculo Recreativo, abril del 1956), *Jo seré el seu gendre* (Círculo Recreativo, febrer del 1957), *Crim i silenci* (Círculo

Cinc dels fills de Josep M. Xifró (Núria, Teresa, Montserrat, Lluís i Josep M.) a Banyoles.
(Procedència: AMCS/Fons Josep M. Xifró)

Quim, el fill gran de Josep M. Xifró.
(Procedència: AMCS/Fons Josep M. Xifró)

Recreativo, abril del 1957), *Les delícies de la llar* (Círculo Recreativo, juny del 1958) i *Els pastorets* (Casal Familiar, Nadal del 1959). Aquesta afició pel teatre la reprendrà en els anys setanta fent adaptacions de les obres i fent de director. Potser aquesta, la de direcció, juntament amb la de fotògraf, són les dues facetes més conegudes de Xifró. Va dirigir el Grup Teatral d'APAEN i van representar obres al cine teatre de Les Escoles, com *La Ventafocs* (Nadal del 1972), *Los 7 enanitos y su princesa* (l'abril del 1973), *El rei que no reia* (abril del 1974), *Els pastorets* (Nadal del 1974), etc., totes elles representades pels nens i nenes del col·legi. Dolors Callís, amb qui també va fer col·laboracions a *Els pastorets* de Folch i Torres, que es representaven al Casal Familiar i també al

Centre Recreatiu, explicava²⁰ que Xifró va dirigir *La ferida lluminosa* l'any 1988 en una peça emesa per l'emissora de ràdio de Cassà de la Selva, a capítol diari. De fet va tenir tan ressò que varen decidir "portar-la damunt l'escenari"²¹ aquell mateix any. Varen fer diferents representacions d'aquesta obra i una d'elles va ser a benefici de l'Hospital de Sant Josep²². L'any 1987 "surt un conjunt capitanejat per Josep M. Xifró i es crea el Grup de Teatre Cassanenc"²³ i, a part de representar les obres a Cassà de la Selva (al Centre Recreatiu i a l'envelat), sempre sota la direcció de Xifró, també varen actuar a Campllong, Celrà, la Jonquera, Medinyà, Sarrià de Dalt, la Cellera de Ter i Flaçà.

Les delícies de la llar estrenada per la Fira de Santa Tecla al Pavelló del Fo-

ment, també la varen representar a Medinyà a finals del 1989 i la direcció i muntatge era de Xifró. També van representar *Blanca vídua d'un viu* (Festa Major del 1990 a l'envelat), *El sosiego hotel de repòs* (amb versió al català feta per Xifró²⁴, Festa Major del 1991 a l'envelat), *Terra baixa* (Festa Major del 1992 a l'envelat), *El babau era un savi* (Festa Major del 1993 a l'envelat), *Els tres innocents* (Festa Major del 1994 a l'envelat) i l'última: *Truca un inspector* (1996 (que es va representar també a Sarrià) al Centre Recreatiu), on Josep M. Xifró feia el personatge de Senyor Birling. I ja per acabar el 1997 es va representar *Stop al matrimoni* adaptada per Xifró però que ja estava dirigida per Narcís Ne- gre²⁵.

Autoretrat de Josep M. Xifró. (Procedència: AMCS / Fons Josep M. Xifró)

1. Informació oral Josep M. Xifró Barnés (2018)
2. Informació oral Josep M. Xifró Barnés (2018)
3. Informació oral Josep M. Xifró Barnés (2018)
4. *Llumiguia*, núm 596, 2002, pàg. 38
5. "Lolita Vegué i Vila, telefonista". *Llumiguia*, núm. 389 novembre 1983
6. Padró municipal de l'any 1950
7. Padró municipal de l'any 1955
8. Padró municipal de l'any 1960
9. *Llumiguia*, núm. 139, 1957, pàg. 10
10. *Llumiguia*, núm. 597, 2002, pàg. 65
11. *Llumiguia*, núm. 597, 2002, pàg. 65
12. *Llumiguia*, núm. 95, 1952, pàg. 8
13. *Los Sitios*, 21 de setembre de 1971, pàg. 14
14. *Los Sitios*, 11 de juny de 1972, p. 11
15. *Llumiguia*, núm. 132, 1956, pàg. 3
16. *Llumiguia*, núm. 153, 1958, pàg.
17. *Llumiguia*, núm. 134, 1956, pàg. 3
18. *Llumiguia*, núm. 280, 1973, pàg. 3
19. *Llumiguia*, núm. 148, 1957, pàg. 8
20. Informació oferta per Dolors Callís a Josep M. Xifró l'any 2018
21. *Llumiguia*, núm. 675, 2009, pàg. 70 Article de Dolors Callís
22. *Llumiguia*, núm. 447, 1988, pàg. 6
23. Bosch, Josep i Codolà, Joan: *Cent anys de teatre cassanenc*, Editora Cassanenc, 1998, pàg. 96
24. *Llumiguia*, núm. 683, 2010, pàg. 40
25. *Llumiguia*, núm. 540, 1997, pàg. 98

Relació de guardons

Per mitjà de les consultes a les hemeroteques digitals, sobretot al repositori Regira, on hi ha les revistes *Llumiguia* i al repositori de premsa digital de l'Ajuntament de Girona, hem pogut refer la presència de Josep M. Xifró en diferents concursos.

Any	Entitat organitzadora	Títol	Guardó
1970			
Concurs Local	La Colla	Acabat l'entrenament	Onzè premi
V Concurs	La Colla	Quietud (autors socials)	Segon premi
1971			
VI Concurs		Sortida d'escola (autors socials)	Primer premi
1972			
II Concurs Provincial Torroella de Montgrí			Premi sense determinar
1973			
VIII Concurs Provincial	La Colla	Monges (Tema lliure)	Setè premi
		Processó (Tema: Cassà)	Segon premi
		Vora el mar (autors socials)	Segon premi
VI Concurs Social	La Colla	Ciclistes	Quart premi
II Lligueta Social	La Colla		Segon premi
		Tema: motius familiars	Primer premi
IV Concurs Nacional d'Espinelves	Jovent Club		Premi d'Honor
		Mirant	Primer premi i Avet d'Or
			Quart premi
			Cinquè premi
V Concurs Regional de fotografia	Agrupació Casals de Educación y Descanso de Ripoll		Primer premi
			Quart premi
			Vuitè premi
V Concurs Regional	Agrupació Casals de Educación y Descanso de Ripoll		Quart premi
			Vuitè premi
Concurs de Sant Joan de les Abadesses			Sisè premi

Any	Entitat organitzadora	Títol	Guardó
XIV Concurs Provincial	Olot Amateur Club Fotogràfic i Cinematogràfic de la Societat Indústria i Comerç		Segon premi
II Concurs Fotogràfic	Centre Excursionista de Figueres	Parlachin	Tercer premi
		Distret	Sisè premi
III Concurs de Fotografia Comarcal en honor a Sant Eloi		Juego	Tercer premi
1974			
IX Concurs Provincial	La Colla	Processó (Tema: Cassà)	Primer premi
VII Concurs Social	La Colla	Ciclistes	Segon premi
III Lligueta Social	La Colla		Primer premi
IV Concurs Comarcal Sindicat Provincial del Metall a Girona		Fumant (Lema: Flex)	
1975			
X Concurs Provincial	La Colla	Retrat (tema lliure)	Quart premi
		Boite (premis socials)	Quart premi
VIII Concurs social	La Colla	Repòs	Cinquè premi
IV Lligueta Social	La Colla	Tema: suro	Segon premi
1978			
XIII Concurs Fotogràfic	La Colla	Cabaret	Quart
Flash d'estiu	<i>El Correo Catalán</i>	Sigfrido	Tercer premi

Textos

Dolors Grau i Ferrando
Josep M. Xifró i Barnés

Documentació

Roser Salart i Mont
Josep M. Xifró i Barnés

Correcció

Servei Comarcal de Català del Gironès (CPNL)

Fitxa

AMCS.Arxiu Municipal de Cassà de la Selva
Rambla Onze de Setembre, 107
Tel. 972460005
a/e: arxiu@cassa.cat
web: www.cassa.cat/arxiu
Arxivera: Dolors Grau i Ferrando

Edita: Ajuntament de Cassà de la Selva
Impressió: Palahí Arts Gràfiques
Tirada: 200 exemplars

